

Nr 73.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse av § 6 lagen den 30 maj 1873 (nr 31) om rikets mynt; given Stockholms slott den 12 februari 1954.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag angående ändrad lydelse av § 6 lagen den 30 maj 1873 (nr 31) om rikets mynt.

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

F ö r s l a g

till

lag angående ändrad lydelse av § 6 lagen den 30 maj 1873
(nr 31) om rikets mynt.

Härigenom förordnas, att § 6 lagen den 30 maj 1873 om rikets mynt¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

Nuvarande lydelse:

Föreslagen lydelse:

§ 6.

Av silver —————	elthundradelar silver.
Etthundra stycken silvermynt skola innehålla fint silver till lägst följande vikt, nämligen:	Etthundra stycken silvermynt skola innehålla fint silver till lägst följande vikt, nämligen:
femkronestycken: <i>niohundrafemton och två tiondels</i> gram;	femkronestycken: <i>sjuhundratjugt</i> gram;
tvåkronestycken: femhundrasextio gram;	tvåkronestycken: femhundrasextio gram;
enkronestycken: tvåhundraåttio gram;	enkronestycken: tvåhundraåttio gram;
femtioörestycken: etthundra nittio-två gram;	femtioörestycken: etthundra nittio-två gram;
tjugufemörestycken: nittiotvå och åtta tiondels gram;	tjugufemörestycken: nittiotvå och åtta tiondels gram;
tioörestycken: femtiosju och sex tiondels gram.	tioörestycken: femtiosju och sex tiondels gram.
Av kopparnickel —————	tio öre.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1954.

¹ Senaste lydelse av § 6, se 1942:640.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 feb-
ruari 1954.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, anför.

I samband med min anmälan i årets statsverksproposition (VII ht s. 62 ff.) av mynt- och justeringsverkets avlöningsanslag har jag behandlat en framställning av *fullmäktige i riksbanken* i fråga om utgivande av mynt å fem kronor i syfte att ersätta eller minska omloppet av sedlar i samma valör. Jag förklarade mig därvid beredd tillstyrka, att mynt- och justeringsverket erhöle bemyndigande att försöksvis genomföra en prägling av dylika mynt till ett belopp av 100 miljoner kronor. Jag framhöll vidare, att jag hade för avsikt att i annat sammanhang återkomma till frågan om de nya femkronemyntens prägling m. m. Jag anhåller nu att få anmäla denna fråga.

Jämlikt § 6 lagen den 30 maj 1873 (nr 31) om rikets mynt, sådant detta författningsrum lyder enligt lagen den 18 juli 1942, nr 640, må, efter av Konungen för varje gång därom meddelat beslut, präglas myntstycken av silver med ett namnvärde av fem kronor. Vidare stadgas i paragrafen beträffande femkronemynt, att etthundra stycken dylika skall innehålla lägst niohundrafemton och två tiondels gram fint silver samt vara utmyntade av en legering innehållande minst fyrtio etthundradelar silver. I kungörelsen den 18 juli 1942 (nr 642) med vissa bestämmelser angående skiljemynt fastställes bland annat legeringens sammansättning samt att femkronestyckets vikt skall vara 22,88 gram. Vidare föreskrives i kungörelsen den 20 augusti 1952 (nr 629) angående prägel och inskrift å skiljemynten, att i den mån olika slag av skiljemynt från och med den 1 september 1952 kommer att av mynt- och justeringsverket tillverkas, följande bestämmelser skall tillämpas beträffande femkronestycket. Diametern skall var 36 millimeter. Myntet skall vidare ha följande prägel och inskrift. På framsidan Konung Gustaf VI Adolfs bild, profil, vänster sida, omgiven av orden »GUSTAF VI ADOLF SVERIGES KONUNG», över bilden myntverkets märke och under bilden myntdirektörens monogram; på frånsidan svenska stora riksvapnet under kunglig krona samt som omskrift Hans Maj:t Konungens valspråk

»PLIKTEN · FRAMFÖR · ALLT»; på ena sidan vapnet »5» och på den andra sidan »KR» samt överst präglingsåret delat av kronans glob. Randen skall vara räfflad. Några femkronemynt med denna prägel har hittills icke utsläppts i marknaden. Det enda femkronemynt, som utgivits med Hans Maj:t Konung Gustaf VI Adolfs bild, är det jubileumsmynt å fem kronor, som jämlikt särskild kungörelse utsläpptes i rörelsen till hugfästade av Hans Maj:t Konungens 70-årsdag. Detta jubileumsmynt var utfört med särskild prägel men hade en diameter av 36 mm samt i övrigt den för femkronemynt föreskrivna legeringen och vikten.

I förenämnda framställning har *bankofullmäktige* bland annat framhållit, att enligt fullmäktiges uppfattning ett femkronemynt avsett för den allmänna rörelsen icke borde göras så stort som fordrades enligt nu gällande bestämmelser. Myntet borde icke vara större och tyngre än som vore nödvändigt för att undvika sammanblandning i den allmänna rörelsen med andra mynt. Fullmäktige funne för sin del möjligt att tillverka de nya mynten något tunnare än de hittillsvarande och funne icke heller uteslutet att diametern kunde något minskas.

Över fullmäktiges framställning har, efter remiss, *mynt- och justeringsverket* avgivit utlåtande. Verket, som finner fullmäktiges mening att mynten icke borde vara större och tyngre än som vore nödvändigt för att undvika sammanblandning i den allmänna rörelsen med andra mynt icke sakna visst fog, har — med utgångspunkt från att femkronemyntet tydligt skall skilja sig från nu präglade tvåkronemynt — utarbetat ett förslag till nytt femkronemynt. Mynt- och justeringsverket anför härom.

Det nuvarande 2-kronemyntet har en diameter av 31 mm och en minskning av diametern å 5-kronemyntet från det för närvarande fastställda måttet 36 mm till mindre än 34 mm anser verket icke tillrädligt. Verkställda provpräglingar hava givit vid handen, att vikten å ett mynt med 34 mm diameter kan nedsättas till 18 gram mot nuvarande 22,88 gram för ett 36-mm mynt, varvid som jämförelse bör nämnas, att 2-kronemyntets vikt är 14 gram. Vid så stor minskning av diameter och vikt till respektive 34 mm och 18 gram synes dock viss ändring i myntens prägel böra vidtagas, för att förväxling icke skall kunna ske mellan 5- och 2-kronemynt. Verket har av denna anledning låtit utarbeta ett nytt förslag till prägel. För att erhålla en tydlig skillnad har valörsiffran och myntenhetsbeteckningen modellerats betydligt större relativt prägelns i övrigt än vad som är fallet å 2- och 1-kronemynten. Härvid har Konungens valspråk måst flyttas från myntets framsida och i stället anbringats såsom randskrift, varigenom randens räffling bortfaller. Genom dels det avvikande utseendet av myntets framsida och dels den släta randen med inskrift synes förväxling med 2-kronemyntet vid normal uppmärksamhet icke böra befaras.

Departementschefen. Såsom redan inledningsvis antytts har jag i årets statsverksproposition förordat att en försökspräglning av femkronemynt kommer till stånd. I likhet med bankofullmäktige anser jag att det föreslagna femkronemyntet, som är avsett för den allmänna rörelsen, icke bör göras så stort som fordras enligt nu gällande bestämmelser. Det för-

slag till minskning av femkronemyntets diameter och vikt, som framlagts av mynt- och justeringsverket, kan jag för min del godtaga. För närvarande gäller (§ 6 myntlagen) att etthundra stycken femkronemynt skall innehålla lägst niohundra femton och två tiondels gram fint silver. Mynt- och justeringsverket har vid utarbetandet av sitt förslag utgått från att etthundra femkronemynt av den nya mindre typen skall innehålla lägst sjuhundra tjugu gram fint silver. Ett genomförande av förslaget förutsätter sålunda en ändring av § 6 myntlagen. Jag tillstyrker att en sådan ändring vidtages. Jag vill erinra om att det ankommer på Kungl. Maj:t att i administrativ ordning meddela närmare bestämmelser angående de nya femkronemyntens präglings m. m.

I enlighet med vad sålunda anförts har inom finansdepartementet upprättats förslag till *lag angående ändrad lydelse av § 6 lagen den 30 maj 1873 (nr 31) om rikets mynt*.

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att antaga nyssnämnda författningsförslag.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Harald Häggquist.